

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte: Timofti Vladimir

judcători: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de avocatul Buliga Ion în numele inculpatului Macari Mihai, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Macari Mihai XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în
XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.04.2017 - 15.12.2017;

Instanța de apel: 10.01.2018 - 19.06.2018;

Instanța de recurs: 22.08.2018 - 19.03.2019;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 15 decembrie 2017, Macari Mihai, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod penal, a fost achitat, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi țara, aplicată în privința lui Macari Mihai, s-a încetat de drept și s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea civilă, înaintată de către SA „Loteria Moldovei”, privind repararea prejudiciului material.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a reținut că, Macari Mihai, este pus sub învinuire precum că la data de 20.06.2016, prin participație, acționând în calitate de complice, prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu Drăgulean Daniel și Zaporojan Dmitri, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune, activând în calitate de operator în cadrul SA „Loteria Moldovei” și aflându-se în sala de joc a SA „Loteria Moldovei” din mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 4, prin intermediul unor programe de generare algoritmică a numerelor pentru decriptarea informației, manipularea procentului de câștig, prognozarea câștigului utilizate de Dragulean D. și Zaporojan D., prestând informații privind starea aparatului de joc pentru complici și înlăturând obstacolele prin nedenunțarea acțiunilor ilegale ale lui

Zaporojan Dmitri și Drăgulean Daniel, urmare a ce Zaporojan Dmitri a obținut controlul asupra aparatului de joc de tip „Gaminator”, din sala de joc menționată, după care ilegal au realizat un câștig în mărime de 165 908 lei, din care Zaporojan Dmitri a obținut, la data de 29.06.2016, suma de 136 045 lei, cauzându-i SA „Loteria Moldovei” o daună în proporții mari, în sumă de 136 045 lei.

Potrivit învinuirii, acțiunile lui Macari Mihai, se încadrează în prevederile infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5), art.190 alin. (4) Cod penal, adică a participat în calitate de complice la dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, în proporții mari, săvârșită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea sentinței în privința inculpatului Macari Mihai, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-l recunoaște vinovat pe Macari Mihai de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.42 alin.(5), art.190 alin. (4) Cod penal, stabilindu-i-se în baza acestei legi pedeapsa cu închisoare pe termen de 8 (opt) ani, în temeiul art. 72 alin. (4) Cod penal, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare sau/și patrimoniale de altă natură, pe un termen de 5 ani.

În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că:

- instanța, contrar prevederilor art. 101 alin.(1) Cod de procedură penală, nu a verificat și nu a apreciat probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor;

- instanța de judecată nu a examinat cauza penală sub toate aspectele, complet și obiectiv, iar argumentele reținute în vederea expunerii soluției sale, contrazic circumstanțele de fapt prin probele cercetate în cadrul ședințelor de judecată;

- instanța de fond a apreciat unilateral declarațiile martorului, bazându-se doar pe accepțiune că ei sunt doar cunoscuți la nivel de operator-jucător. Totuși, este relevant că în obligațiile de serviciu a operatorului sălii de joc nu se include și informarea persoanelor terțe despre câștigul unui joc din sală, la concret Macari Mihai l-a informat pe Dragulean Daniel despre câștigul lui Zaporojan Dmitrii. Totodată, Macari Mihai s-a lăsat nemulțumit de faptul că nu a fost informat din timp că Zaporojan Dmitrii are intenția de a juca. Astfel, Macari Mihai cunoștea cu certitudine despre activitatea infracțională a lui Dragulean Daniel și Zaporojan Dmitrii, or, care este rezonabilitatea că Mihai Macari avea nevoie de informația referitor la ce persoane urmează să vină în sala sa de joc, sau cu atât mai mult să aducă la cunoștință unei terțe persoane că cineva a câștigat o anumită sumă;

- Raportul de analiză operațională din data de 18.10.2016, în rezultatul prelucrării masivului informațional s-a constatat legătura între Macari Mihai și Dragulean Daniel cu care a avut 68 de sunete, ceea ce denotă că ei se cunoșteau destul de bine. Incontestabil este și faptul, că relația lor nu poate fi definită ca operator – jucător;

- este necesar a sublinia tangența dintre Macari Mihai și Dragulean Daniel prin intermediul procesului-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigație și raportul privind rezultatele măsurilor speciale de investigații din 06.10.2016, din și anume - interceptarea și înregistrarea comunicărilor efectuate de la numărul de telefon XXXXX utilizat de către învinuitul Dragulean Daniel;

- potrivit procesului-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigație din 06.10.2016 s-au stabilit discuții între Drăgulean Daniel și Macari Mihai, despre faptul că Drăgulean a realizat un câștig de 165 000 lei, în conversația din 20.06.2016 Drăgulean Daniel îl întreabă pe Macari Mihai despre cum a realizat Zaporojan Dmitrii câștigul de 165 000 lei, în contextul acestei discuții s-a atestat faptul că cei doi se cunosc, iar inculpatul este la curent cu ce se ocupă Drăgulean;

- în cadrul cercetării judecătorești a fost stabilită existența tuturor semnelor obligatorii a infracțiunii de escrocherie, prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2018 a fost admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Macari Mihai a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa de 8 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2018 a fost substituită sintagma în dispozitivul deciziei „Pe Macari Mihai a-l recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) și a-i stabili o pedeapsă de 8 ani închisoare, cu ispășirea în penitenciar de tip semiînchis” cu sintagma „Pe Macari Mihai a-l recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal și a-i stabili o pedeapsă de 8 ani închisoare, cu ispășirea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 3 ani”.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a constatat că, Macari Mihai, la data de 20.06.2016, prin participație, acționând în calitate de complice, prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu Drăgulean Daniel și Zaporojan Dmitri, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune, activând în calitate de operator în cadrul SA „Loteria Moldovei” și aflându-se în sala de joc a SA „Loteria Moldovei” din mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 4, prin intermediul unor programe de generare algoritmică a numerelor pentru decriptarea informației, manipularea procentului de câștig, prognozarea câștigului utilizate de Drăgulean D. și Zaporojan D., prestând informații privind starea aparatului de joc pentru complici și înlăturând obstacolele prin nedenunțarea acțiunilor ilegale ale lui Zaporojan Dmitri și Drăgulean Daniel, urmare a ce Zaporojan Dmitri a obținut controlul asupra aparatului de joc de tip „Gaminator”, din sala de joc menționată, după care ilegal au realizat un câștig în mărime de 165 908 lei, din care Zaporojan Dmitri a obținut, la data de 29.06.2016, suma de 136 045 lei, cauzându-i SA „Loteria Moldovei” o daună în proporții mari, în sumă de 136 045 lei.

În acest sens, instanța de apel a stabilit că acțiunile lui Macari Mihai se încadrează în prevederile infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, adică a dobândit ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune, în proporții mari, săvârșită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Totodată, instanța de apel a menționat că, analizând probele cercetate constată că aparatul de joc de tip "Gaminator", la unele jocuri depășea procentajul de câștig stabilit de producător și anume 94-96%, la aparatul respectiv unele jocuri aveau mai mult de 30%, mai mult, se atestă că Macari Mihai a comunicat faptul că anume la acest aparat procentajul de câștig poate fi depășit, respectiv, instanța stabilește faptul că inculpatul cunoștea despre faptul că din aparatul de joc menționat puteau fi ridicate sume de bani mari, a comunicat această informație lui Drăgulean Daniel, astfel, aceste circumstanțe indică la implicarea inculpatului în comiterea escrocheriei incriminate, această soluție rezultând din analiza ansamblului de probe.

Subsidiar, instanța de apel a indicat că argumentele invocate de către procuror în cererea de apel înaintată, urmează a fi menținute ca fiind întemeiate din următoarele motive, susținute de normele de procedură penală.

Mai mult, din probele cercetate de instanța de apel, instanța a stabilit că acțiunile prin care s-a săvârșit infracțiunea incriminată nu poate fi realizată decât prin intenție directă, care în cadrul cercetării judecătorești a fost stabilită cu certitudine, Macari Mihai, conștientiza caracterul prejudiciabil al acțiunii comise de fiecare în parte, a prevăzut urmările prejudiciabile și a dorit survenirea lor. Acest fapt s-a constatat inclusiv prin intermediul argumentelor plauzibile prezentate mai sus.

Ce ține de statutul de complice al lui Macari Mihai, acuzarea de stat consideră că a adus suficiente probe care ar demonstra aportul acestuia la săvârșirea infracțiunii de escrocherie acesta având posibilitatea de a curma aceste acte ilegale, nu a făcut-o, ba mai mult a ușurat comiterea acțiunilor ilegale de către Darăgulean Daniel și Zaporojan Dmitri în realizarea scopului infracțional.

În acest sens, s-a reținut că prima instanță s-a axat doar pe aspectul acțiunilor active ale subiectului infracțiunii în sensul beneficiarii de sursele financiare dobândite prin escrocherie, însă nu s-a expus într-un mod clar la aportul complicelui, limitându-se doar la enunțarea noțiunii și calității acestuia, dar a raportat la caz teoria respectivă, cu toate că Drăgulean Daniel în declarațiile sale a indicat ce a spus lui Zaporojan Dmitrii să-i dea ceva bani din suma de câștig ridicată lui Macari Mihai, urmare Macari Mihai știa că va avea un beneficiu de pe urma acțiunilor sale, fapt care l-a determinat la săvârșirea infracțiunii în calitate de complice.

De asemenea, instanța de apel a atestat caracterul superficial al sentinței adoptate, dar și superficialitatea aprecierii probelor, or, din materialele cauzei, instanța a reținut că la fila dosarului 242, verso, instanța de fond apreciază declarațiile martorului Drăgulean Daniel, însă, eronat, la fila dosarului 243, primul aliniat al sentinței de la fila respectivă, indică declarațiile altui martor și anume martorului Gratii Sergiu, a cărui declarații, deja sunt apreciate la fila dosarului 243 verso, 244, vol. IV).

Astfel, reieșind din cele expuse supra, instanța de apel a conchis că din probele administrate și apreciate s-a stabilit cu certitudine faptul și semnele obligatorii ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, care a fost comisă de Micari Mihai, acțiuni prejudiciabile pentru care inculpatul urmează a fi condamnat.

Subsecvent, referitor la stabilirea pedepsei inculpatului Mihai Mcari, instanța de apel a indicat că la aprecierea felului și măsurii de pedeapsă, instanța de judecată se călăuzește de prevederile art. art. 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal și ține cont de gradul și pericolul social al infracțiunii, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului.

Astfel, instanța de apel, a considerat că pedeapsa aplicată inculpatului este proporțională faptelor comise, dar și personalității acestuia, dar și de faptul că potrivit art. 16 Cod penal, inculpatul a comis o infracțiune care face parte din categoria celor grave, or, Legea penală, prevede pedeapsă cu închisoare de până la 10 ani, în acest context, instanța de apel a stabilit ca echitabil de aplica lui Mihai Mcari, în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen 8 (opt) ani, cu ispășirea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce vizează gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 3 ani.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, la 09 august 2018, în termen, declară recurs ordinar avocatul Buliga Ion în numele inculpatului Macari Mihai prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea recursului, invocând temeiul de drept prevăzut de pct. 6) și 8) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- Instanța de apel superficial, fără să pătrundă în esența învinuirii aduse și probatoriului administrat a examinat cauza, nu a făcut o apreciere justă a argumentelor și motivelor înserate în sentință;

- Instanța de apel și-a motivat soluția pe declarațiile a doar doi martori Drăgulean Daniel și Zaporojan Dmitri, care de fapt și sunt infractori, au fost condamnați pentru fapta comisă, neglijând declarațiile a altor martori, și anume Sandulean Vasile, Iuriev Serghei, Dzis Irina, Grati Sergiu;

- Deși în instanța de apel, la solicitarea apărării au fost invocate și cercetate un șir de probe scrise, mijloace materiale de probe, acestea nu și-au găsit reflectarea în decizia atacată;

- La baza deciziei de condamnare au fost puse probe, care nu au nici o atribuție la caz și se referă la alte episoade;

- Nu au fost întrunite elementele infracțiunii, deoarece nu au fost luate în considerație un complex de probe care demonstrează indubitabil nevinovăția lui Macari Mihai;

- Calificarea infracțiunii, este juridic incorect formulată;

- Să se poate califica acțiunile lui Macari Mihai ca complicitate la escrocherie în proporții mari, acuzarea urma să demonstreze că inculpatul a săvârșit una din acțiunile enumerate exhaustiv în art. 42 alin. (5) Cod penal;

- Înafara de latura obiectivă, acuzarea nu a demonstrat nici existența laturii subiective a infracțiunii incriminate, deoarece nu s-au prezentat careva probe;

- Nu este demonstrată nici legătura cauzală dintre acțiunile lui Macari Mihai și urmarea social-periculoasă survenită;

- La raportul privind efectuarea analizei operaționale, nu au fost anexate documentele conform conținutului aceluși raport, anume schemele de la nr. 1 la nr. 9, concluziile raportului nu corespund cu imaginile grafice prezentate, astfel această probă este inadmisibilă;

- În urma examinării telefoanelor mobile, laptopurilor ridicate în cadrul urmăririi penale, nu au fost identificate date privind utilizarea softurilor pentru spargerea unui aparat de joc, BAG-uri sub formă de viruși utilizate pentru favorizarea unui câștig;

- După cum este stabilit prin materialele dosarului, la schimburile operatorului Dzis Irina, au fost obținute câștiguri, achitate de către SA „Loteria Moldovei”, dar acest operator figurează pe dosar doar în calitate de martor.

6. Procurorul prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursului pe motiv, că temeiurile pentru declararea recursului ordinar nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurenți.

7. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul lărgit menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, iar instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul lărgit atestă, că recurentul invocă temeiurile de drept prevăzute de pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevăd, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond, când: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Potrivit prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419, 436 alin. (1), (2) Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate de apel.

Potrivit practicii judiciare constante apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, legea (art.414 alin.(4) Cod de procedură penală) și prevede posibilitatea instanței de a da o nouă apreciere probelor administrate la judecarea în prima instanță.

Astfel, la judecarea apelului, se poate proceda la cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de instanța ierarhic inferioară), precum și la administrarea oricăror probe noi.

Instanța de apel poate adopta una dintre soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii, respectiv dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului, fie încetarea procesului penal.

În această ipoteză, apelul are caracterul unei căi de atac de reformare, în sensul că instanța de apel, după desființarea hotărârii atacate, procedează ea însăși, ca instanță de control judiciar, la înlăturarea erorilor constatate, pronunțând o nouă hotărâre.

Totodată Colegiul penal menționează că, ținând cont de dispozițiile art. 6 CEDO, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate, cât și de prevederile art. 415 alin.2¹ Cod de procedură penală, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel.

De asemenea instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe lucrările primei instanțe, care conțin declarațiile martorilor și ale inculpatului din același dosar, în temeiul cărora a fost achitat de prima instanță. După o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Administrarea respectivelor mijloace de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, *fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.*

Celelalte declarații și probe materiale în acuzare examinate în prima instanță, urmează în mod obligatoriu să fie verificate prin citirea lor în ședința de judecată a instanței de apel de către procuror.

Instanța de apel, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, poate din oficiu să verifice probele administrate de prima instanță, însă fără a înrăutăți situația inculpatului.

Astfel, Colegiul penal menționează, că deși legislația națională, în acord cu jurisprudența CtEDO, reglementează în mod clar procedura de examinare a

cauzelor în instanța de apel, astfel ca în practica judiciară să fie asigurată respectarea drepturilor fundamentale ale omului, la examinarea prezentei cauze de către instanța de apel, au fost comise erori de drept, care impun casarea deciziei pronunțate, deoarece aceasta a fost emisă cu încălcarea dreptului inculpatului la apărare, acesta fiind lipsit neîntemeiat de către instanța de apel de posibilitatea de a-și susține poziția de apărare, și în acest mod procesul penal în privința inculpatului fiind apreciat de către instanța de recurs ca inechitabil.

Colegiul penal de asemenea menționează, că potrivit art. 101 alin. 4) Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe, la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Astfel, în caz de admitere a apelului și rejudecării cauzei, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța de fond, care cerințe ale legii au fost încălcate de către această instanță, apoi motivele adoptării soluției date de instanța de apel.

Instanța este obligată la examinarea probelor care confirmă vinovăția sau nevinovăția persoanei, să argumenteze motivele admiterii sau respingerii probelor atât de învinuire, cât și cele de apărare. În orice caz **se supun analizei toate probele**, indiferent de faptul că sunt cuprinse în dosarul penal sau prezentate de către părți în ședință.

În acest context Colegiul penal lărgit menționează că, la solicitarea avocatului Buliga Ion au fost cercetate în ședința de judecată: proces-verbal de examinare a telefoanelor mobile ridicate de la Zaporojan Dmitri din 09.02.2017 (f. d. 166, vol. I); proces-verbal de examinare a laptopului ridicat de la Zaporojan Dumitri din 07.02.2017 (f. d. 170, vol. I); proces-verbal de examinare a telefonului mobil ridicat de la Macari Mihai din 06.02.2017 (f. d. 214, vol. I); solicitări privind efectuarea analizelor operaționale (f. d. 242, vol. I); scrisoare de însoțire nr. INI/8-9315 din 26.10.2016 (f. d. 243, vol. I); ordonanță de recunoaștere în calitate de mijloc material de probă și de anexat la cauza penală din 15.02.2017 (f. d. 1, vol. II); proces-verbal de examinare a laptopurilor și telefonului ridicate de la Stavnicuț Evghenii din 09.02.2017 (f. d. 6 – 8, vol. II); proces-verbal nr. 1 din 15.06.2016 (f. d. 75 – 96, vol. II); proces-verbal nr. 2 privind consemnarea măsurilor speciale de investigații din 21.06.2016 (f. d. 99 – 132, vol. II); proces-verbal nr. 3 privind consemnarea măsurilor speciale de investigații din 27.06.2016 (f. d. 135 – 163, vol. II); proces-verbal nr. 4 privind consemnarea măsurilor speciale de investigații din 28.06.2016 (f. d. 165 – 176, vol. II); proces-verbal nr. 5 privind consemnarea măsurilor speciale de investigații din 30.06.2016 (f. d. 179 – 186, vol. II); proces-verbal nr. 6 privind consemnarea măsurilor speciale de investigații din 06.07.2016 (f. d. 188 – 202, vol. II), însă asupra acestor probe instanța de apel nu s-a pronunțat prin decizia adoptată.

Astfel, Colegiul lărgit concluzionează, că instanța de apel, pronunțând decizia de condamnare a inculpatului Macari Mihai, după ce a casat sentința prin care inculpatul a fost achitat, nu a respectat prevederile legale, care stipulează modalitatea de examinare a cauzelor în instanța de apel în cazul existenței unei sentințe de achitare, punând la baza deciziei de condamnare

doar probele invocate de către partea acuzării, ignorând neîntemeiat probele invocate de către apărător și cercetate în ședința de judecată (f. d. 63 – 64, vol. V).

În această ordine de idei, Colegiul lărgit ține să menționeze că ignorarea instanței de apel de a se expune asupra probelor prezentate de către avocatul Buliga Ion în speță a afectat grav dreptul inculpatului la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul lărgit reține că, instanța de apel nu s-a expus nici asupra argumentelor invocate de către avocatul Buliga Ion în numele inculpatului Macari Mihai, în ședința de judecată, prin care a invocat *„procurorul face referință la o anumită poză, însă acea poză este cu totul pe alt epizod, este expedit de un operator de la altă sală de jocuri altui inculpat pe altă cauză penală. Poze primite și expediate de la Macari, nu sunt și nici nu pot să fie, mai este o poză la dosar, dar aceasta nu este statistica de joc, dar este o plăcuță de înmatriculare a aparatului de joc”*.

Mai mult ca atât, instanța de apel în baza art. 95 Cod de procedură penală, urma să verifice admisibilitatea probelor pe care le-a prezentat acuzarea de stat și care au servit drept temei de condamnare a inculpatului, or, apărarea a invocat că, procesul-verbal de examinare a obiectelor din 20.01.2017 (f. d. 177 – 184, vol. I), procesul-verbal de ridicare din 14.03.2016 (f. d. 185 – 188, vol. I), tabel fotografic, care conține pozele discuțiilor și poze a aparatului de joc (f. d. 187 – 192, vol. I), procesul-verbal de examinare din 02.02.2017 (f. d. 196, vol. I), bon de achitare a câștigului în rate (f. d. 199, vol. I) și procesul-verbal de examinare a telefonului mobil ce aparține lui Drăgulean Daniel (f. d. 210, vol. I), *nu se referă la episodul incriminat lui Macari Mihai*, or, inițial cauza penală a fost pornită în privința a mai mulți inculpați, pe mai multe episoade, ulterior fiind disjunctă în privința inculpatului Macari Mihai într-o procedură separată, iar *la adoptarea deciziei de condamnare a ultimului, de către instanța de apel au fost confundate probele de pe diferite cauze penale*.

Astfel, Colegiul lărgit menționează că, conform art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit statuează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea.

Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă un temei de casare.

Reieșind din cele sus menționate, Colegiul lărgit conchide că erorile de drept evidențiate se încadrează în cele prevăzute de pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel, casând sentința de achitare și pronunțând decizia privind condamnarea inculpatului, nu a respectat prevederile art. 414 și 415 Cod de procedură penală, iar, ținând cont de faptul, că erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei Curtea de Apel Chișinău urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală: să verifice și să aprecieze profund probele administrate pe parcursul procesului penal în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să dea răspuns la argumentele invocate în apeluri și ședința de judecată a instanței de apel de către partea apărării, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de jurisprudența națională constantă, precum și de practica relevantă a CtEDO, să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Buliga Ion în numele inculpatului Macari Mihai, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2018 privind-l pe **Macari Mihai XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Inculpatul **Macari Mihai XXXXX**, urmează a fi eliberat imediat din penitenciar dacă nu are de executat pedeapsa închisorii sau măsura preventivă – arestul, în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la **18 aprilie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor